

ชื่อสมุนไพร พลับพลึงดอกขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Crinum asiaticum* L.

ชื่อสามัญ Crinum lily, Cape lily, Spider lily, Poison bulb

ชื่อท้องถิ่น ลิ้ว (ภาคเหนือ), ว่านชน (อีสาน), วิรงรอง (ขวา)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น พรรณไม้ล้มลุกขึ้นเป็นกอ มีหัวอยู่ใต้ดิน ลำต้นกลม เมื่อเติบโตเต็มที่จะมีเส้นผ่านที่มา : ทศนีย์วรรณ

ศูนย์กลางประมาณ 12-15 เซนติเมตร และมีความสูงราว 90-120 เซนติเมตร ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแยกหน่อที่ขึ้นบริเวณโคนต้นและวิธีการเพาะเมล็ด

ใบ มีสีเขียวจะออกรอบ ๆ ลำต้น ลักษณะของใบมีลักษณะใบแคบ เรียวยาว ขอบใบจะเป็นคลื่น ปลายใบแหลม ใบหนาอวบน้ำ ความกว้างของใบประมาณ 10-15 เซนติเมตร และยาวประมาณ 60-90 เซนติเมตร

ดอก เป็นช่อใหญ่ มีกลิ่นหอม แต่ละช่อมีดอกประมาณ 15-40 ดอก ก้านดอกชูขึ้นจากตรงกลางลำต้น มีความยาวประมาณ 90 เซนติเมตร และสูงราว 90-120 เซนติเมตร กลีบดอกมีสีขาวแคบเรียวยาวประมาณ 15 เซนติเมตร หนึ่งดอกมีกลีบ 6 กลีบ เมื่อดอกบานเต็มที่กลีบดอกจะโค้งเข้าหากันดอก ที่ดอกมีเกสรตัวผู้มี 6 ก้าน ชูสูงขึ้นจากดอก ที่ปลายเกสรมีสีแดง และจะทยอยออกดอกเรื่อย ๆ

ผล จะเป็นผลสีเขียวอ่อน ลักษณะของผลค่อนข้างกลม

การนำไปใช้ประโยชน์

ปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับเพื่อความสวยงามและให้กลิ่นหอม ในด้านของความเป็นสิริมงคล มีการปลูกต้นพลับพลึงไว้ในบ้านเพื่อแก้เคล็ด ช่วยขับไล่สิ่งที่ไม่เป็นมงคล ช่วยให้ชนะสิ่งไม่ดีที่ทั้งปวงได้ กาบใบสีเขียวของพลับพลึงมีคุณสมบัติคล้ายใบตอง สามารถนำมาใช้ทำเป็นงานฝีมือหรืองานประดิษฐ์ดอกไม้ได้ เช่น การทำกระทง งานแกะสลัก เป็นต้น ดอกพลับพลึงมีกลิ่นหอม ช่อใหญ่และยาว นิยมนำมาใช้จัดแจกัน ทำกระเช้าดอกไม้ หรือมอบให้เป็นช่อเดี่ยว ๆ แทนดอกไม้

สรรพคุณทางยา

1. มีสรรพคุณใช้เป็นยาบำรุงกำลัง
2. ช่วยบรรเทาอาการปวดศีรษะ
3. ช่วยขับเสมหะ
4. ใช้เป็นยาระบาย
5. ช่วยรักษาโรคไส้เลื่อน

6. ช่วยรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินปัสสาวะและน้ำดีได้
7. ช่วยขับเลือดประจำเดือนให้ออกมาจนหมด
8. สามารถนำมาใช้รักษาอาการปวด กล้ามเนื้ออักเสบ
9. ใบใช้ทำเป็นยาประคบ สูตรแก้ปวดเมื่อย เคล็ดขัดยอก ช่วยบำรุงผิว ประคบเพื่อคลายเส้น
10. ช่วยแก้อาการปวดบวม ฟกช้ำดำเขียว อาการเคล็ดขัดยอก ข้อเท้าพลิกแพลง
11. รากพลับพลึงใช้พอกแผลได้
12. ใบพลับพลึงสามารถนำมาใช้กับคุณแม่ที่เพิ่งคลอดบุตรหรือการอยู่ไฟได้ ด้วยการใ้ใบประคบ บริเวณหน้าท้อง จะช่วยทำให้มดลูกเข้าอู่เร็ว ทำให้น้ำคาวปลาแห้ง ช่วยขับของเสียต่าง ๆ ออกจากร่างกายได้

เอกสารอ้างอิง

ทัศนีย์วรรณ. ต้นไม้ในโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต : พลับพลึง. สืบค้น 17 เมษายน 2565, จาก

<https://sites.google.com/site/wachiratham59602/2>

เมตไทย. (2563) พลับพลึงดอกขาว. สืบค้น 17 เมษายน 2565, จาก

<https://medthai.com/พลับพลึงดอกขาว/>